

Na Jezerce tři s Rašínovými včelstvy

Jiří P. Kríž

To takhle jednou jel herec a improvizátor Jaroslav Dušek kolem Trutnova, zastavil se v antikvariátu, za sto třicet kaček si tam koupil Slávu strojů a měst Jaromíra Rašína, přečetl to a usoudil, že by z toho mohla být performance v Divadle Na Jezerce. Zdálo se mu, že je to zajímavé. Synovec muže Října a prvního československého ministra financí byl pojišťovákem a věnoval se včelstvům. O jeho spisky byl pramalý zájem, knihy tedy vydával vlastním nákladem, a tu Slávu, ať jsem hledal, jak jsem hledal, v databázi knih mezi jeho asi osmi známými spisky jsem ani nenašel.

Nikl a Smeykal!

Chci tím naznačit, že kdyby Dušek slevil z vlastního nadšení a přizval ke spolupráci nějakého aspoň průměrného dramaturga, asi by mu realizaci jakéhosi šroubovaného příběhu dvou amerických inženýrů, německého novináře a českého včelaře rozmluvil. Možná budou recenzenti, kteří se nechají rádi omračovat tvůrčími proklamacemi, jasnozřivou Rašínovu vizi o příští globalizace světa, o totalitě v Rusku, o ničení přírody a zeměkoule, o klonování lidí, o pracovitosti hmyzu i o řádu v našich krásných českých včelích úlech obdivovat.

Jenomže ve stejné chvíli, kdy Rašín neuměle filozofoval a jalově mudroval, jeho vrstevník Huxley už psal Konec civilizace, a o pár let mladší Orwell za chvíli Farmu zvířat a 1984. A to je, co civilizaci už zase takřka bezprostředně ohrožuje. I v Česku. Dušek si nepozval dramaturga, ale naštěstí aspoň Tvrdohlavého výtvarníka Petra Nikla a pozoruhodného hudebníka Ondřeje Smeykala. První povýšil inscenaci na znamenitou animovanou féerii v neprašovském stylu, druhý přidal atmosféru produciováním nejen s australskou „fujarou“ zvanou didgeridoo. Ovládá je mistrovsky. Bravo!

Komu tleskat za odvahu?

Ti dva se postarali o to, že Sláva strojů a měst je sice Na Jezerce kouskem výlučným, ale svéprávným. Dušek sám se tentokrát z práce dost ulil. On divákům Rašína totiž nehraje, nýbrž jen čte. Kostrbatě. Řečeno bez obalu, velice neprofesionálně. Až běda. No, včely tentokrát Jaroslavu Duškovi i jako režisérovi raději uletěly. A to se ještě na premiérové děkovačce chlubil, že do aktuálního Rašína přidal jedinou větu - o státu řízeném jako firma. Důvod k potlesku za odvahu to není. Ten patří Divadlu Na Jezerce za docela jiné otevřeně odvážné občanské postoje.

Divadlo Na Jezerce Praha - Jaromír Rašín: Sláva strojů a měst. Jaroslav Dušek (herec), Petr Nikl (výtvarník), Ondřej Smeykal (hudebník). Režie Jaroslav Dušek, kostýmy Kateřina Melenová. Premiéra 24. ledna 2019.

Hodnocení 50%